

tem, da ni dramsko dovolj izdelana. Pomembno politično-umetniško delo mora dobiti mojstrsko formo, če naj doseže svoj namen. Dramatiki, ki so se skušali uveljaviti z novimi deli leta 1956, so se zavedali te pomanjkljivosti in so se bolj ali manj trudili, da bi jo premagali. Zato pa je Stehlikova »Selská laska« (Vaška ljubezen) kar preveč teatarska; v reakciji zoper suhoparnost in shematičnost prejšnjih let je šla predaleč ter dosegla v posameznih prizorih to, kar smo očitali buržoazni dramí. Zelo pogumna igra so Kohoutove »Zařijove noci« (Septembrske noči); ta je prenesla splošno problematiko v ozračje ljudske armade. Uspela je Pavličkova igra »Chtěl bych se vrátit« (Hotel bi se vrniti), ki se dogaja med češkimi emigranti. Nato je referent navedel še nekatere manj značilne in tudi manj uspele izvirne novitete iz lanskega repertoarja. Na splošno pa sodi, da so »vsi avtorji, sleherni po svoji nadarjenosti in sposobnosti, prinesli na oder dela, v katerih vsaj utriplje sodobno življenje; v njih spoznavajo ljudje sebe in se zaustavljajo ob vprašanih, ki jih je sprožilo sleherno izmed teh del. Dr. Träger je zaključil svoj referat z željo, da bi češki dramatik »prišli po tej poti k večji dramski sposobnosti in spretnosti.«

Tako je torej letošnji plenum osrednjega odbora Zveze češkoslovaških pisateljev bolj kot prejšnja leta poudaril potrebo, naj literatura socialistične države teži ne samo k prikazovanju stvarnosti in k literarnemu oblikovanju konformističnih tendenc, marveč naj dosega večje pesniške učinke in popolnejše umetniške forme — zahteva, ki bi se zdela sama ob sebi umevna, če ne bi večidel stala proti nji praksa zadnjega petletja pred lanskim II. kongresom češkoslovaških književnikov. Kongres je vendarle napravil zarezo, ki je pretrgala dobršen del umetniško negativne prakse.

B. B.

ŠE K PREŠERNOVEMU PORTRETU

V zvezi s Prešernovo podobo, objavljeno v drugi številki letošnje »Naše sodobnosti«, prosim uredništvo, da priobči naslednji popravek:

Ime darovalca podobe je v mojem spremnem članku pomotoma navedeno kot dr. Venče Koželj. *V resnici je sliko poklonil dr. Bogo Koželj*, inženir Kemijskega inštituta Boris Kidrič SAZU. Zamenjava imen se je pripetila pri zapisovanju, ker sta oba vnuka Matije Koželja, avtorja slike, v bližnji zvezi s SAZU, dr. Venče kot njen dopisni član, dr. Bogo kot njen nameščenc. S to beležko neljubo pomoto popravljam in se obema prizadetima tovarišema opravičujem.

*

Da bi se zanesljivo ugotovil čas nastanka Prešernove podobe, sem se obrnil na Kemijski inštitut Borisa Kidriča SAZU s prošnjo, naj po možnosti ugotovi starost papirja, na katerem je podoba narisana. Kemijski inštitut je prošnjo odstopil Centralnemu laboratoriju industrije celuloze in papirja Ljubljana-Vevče. Ta laboratorij pa je 22. I. 1957 sestavil sporočilo o rezultatu preiskave, kakor sledi:

»REZULTAT PREISKAVE

Zaenkrat še ne obstaja analitska metoda, ki bi bila zanesljiva za določevanje starosti papirja ter smo zaradi tega skušali rešiti to nalogo na podlagi določanja sestave papirja.

Znano je namreč, da se je natron celuloza iz lesa pričela uporabljati v industriji papirja okrog leta 1865, a sulfitna celuloza okrog leta 1874. Pred tem časom so uporabljali za boljše vrste papirja samo bombažne in lanene cunjje. Leta 1867 so pričeli uporabljati tudi lesovino kot nadomestek za bombaž pri proizvodnji srednje-finih papirjev.

Če bi omenjeni papir vseboval kateri koli polproizvod iz lesa bi pomenilo, da je papir izdelan v novejšem času ter da risba ni original.

Na zgornjem desnem vogalu pod kartonskim okvirjem je bil izrezan ozek trak papirja (tako da ni bila poškodovana slika), ki je bil uporabljen za mikroskopsko analizo.

Ugotovljeno je bilo, da je papir izdelan samo iz cunj in da vsebuje 100 % bombaža.

Lahko torej sklepamo, da je bil papir izdelan v času napisane letnice.

Za šefa Centr. laboratorija inž. Djordje Maširević.

Josip Vidmar

POPRAVEK

V kritiki *Zgodovine slovenskega slovstva I* se stavek v 12. in 13. vrstici na str. 163 prejšnje številke pravilno glasi: »Toda: to je prisega dveh vnukov Karla Velikega in je v zvezi z razdelitvijo frankovskega cesarstva.«